

JAARVERSLAG 2020

1. INLEIDING

Stichting Fonds Architectenbureaus (SFA) is in 1981 opgericht door de werkgevers- en werknemersorganisaties in de architectenbranche. Aan werkgeverszijde is dat de BNA, namens werknemers zijn dat FNV Bouwen & Wonen, CNV Vakmensen en De Unie. Het bestuur is paritair samengesteld, d.w.z. de sociale partners vormen elk 50% van het bestuur.

SFA ondersteunt de sociale partners met het voorbereiden en uitvoeren van de cao, organiseert activiteiten gericht op het in arbeidsvoorwaardelijk opzicht optimaal functioneren van de bureaus en de medewerkers. De menskant staat centraal, duurzame inzetbaarheid wordt steeds belangrijker.

In 2020 vond een voorzitterswisseling plaats, Osman Yildiz (FNV) nam na vier jaar afscheid, Zamaney Menso (FNV) volgde hem op. Uniebestuurder Jan Admiraal nam de bestuursfunctie over van Huug Brinkers.

2. FINANCIERING ALGEMEEN

Ontvangsten

Premie per werknemer

Begin 2020 waren er 9.349 werknemers aangesloten bij het pensioenfonds voor werknemers van architectenbureaus (PFAB), de zogeheten actieve deelnemers. De jaarbijdrage per werknemer was €53. Afdracht vindt plaats via APG, de uitvoerder van het pensioenfonds.

Andere inkomsten (subsidies)

Geen.

Bijzondere uitgaven

Bedrijfsvergelijkend onderzoek (BVO)

SFA droeg in 2020 €18.000 bij aan het Bedrijfsvergelijkend onderzoek (BVO) dat BNA jaarlijks laat uitvoeren door onderzoeksbureau Panteia. In het BVO-rapport staat ook een hoofdstuk over arbeidszaken en de cao, onder verantwoordelijkheid van SFA.

De ruimtelijke sector doorgelicht

SFA droeg €3.500 bij aan een onderzoek van de Universiteit van Amsterdam (Centre for Urban Studies) in opdracht van Atelier Rijksbouwmeester en Bureau Architectenregister onder leiding van Robert Kloosterman, hoogleraar Economic Geography and Planning. Dat onderzoek richtte zich op de beschikbare data 2018 over de opbouw en samenstelling van werkenden in de (bredere) ruimtelijke sector. Huub de Graaff was namens SFA lid van de begeleidingscommissie. Het onderzoek wordt in 2021 afgerond en gepubliceerd.

Vereenvoudiging functiehandboek

Het project vereenvoudiging functiehandboek (FHB) was in 2020 arbeids- en kostenintensief (en loopt nog door in 2021). Werkgeversvereniging AWWN en kenniscentrum CAOP zijn erbij betrokken om de ijkfuncties te preciseren en te wegen op basis van de ORBA-waarderingsystematiek. Een complex project waar zowel reguliere tijd van de medewerkers als ingehuurde capaciteit aan zijn besteed, in totaal ca. €50.000.

3. ACTIVITEITEN

Helpdesk en nieuwsbrieven

Een kernactiviteit van SFA is het stimuleren van goede samenwerking van werkgevers en werknemers in de branche mede het verschaffen van duidelijkheid over de arbeidsrechtelijke mogelijkheden en voorwaarden. Dat gebeurt met uitleg over cao, regelgeving en ervaringswijsheid, zowel telefonisch, per mail, nieuwsbrief als op de site. SFA biedt op de website ook instrumenten aan zoals modelovereenkomsten.

De helpdesk is hét adres in de branche voor vragen over de cao, wettelijke regelgeving, arbeidsvoorwaarden, contracten, arbeidsrelaties en arbeidsomstandigheden. Het aantal contacten met werkgevers en werkenden (werknemers en opdrachtnemers) blijft groeien, zo ook terugkerende contacten. De helpdesk informeert vanuit een neutrale positie. SFA kiest geen partij, draagt oplossingen aan vanuit cao, regelgeving, goed werkgever- en werknemerschap en opgedane ervaring met vergelijkbare vragen en situaties.

2020 was vooral ook het Coronajaar. SFA heeft vanaf de start van de steunmaatregelen de branche geïnformeerd over de diverse regelingen en voorwaarden met nieuwsbrieven, een aparte webpagina en voorlichting via webinars en andere beeldscherm sessies. Daarnaast was er veel adviescontact met bureaus, zowel werkgevers als werknemers via de helpdesk.

De net voor het uitbreken van de coronacrisis aangepaste modelovereenkomst voor collegiaal in- en uitlenen tussen architectenbureaus (gerealiseerd in overleg met een vijftal geïnteresseerde architectenbureaus) is in april gepubliceerd en vanaf mei aangevuld met een pilot, een digitaal prikbord als aanvulling op de eigen netwerken.

Belangrijke onderwerpen in 2020:

- Hoe omgaan met corona, in alle facetten, bureaus, werkgevers, werknemers en zzp'ers;
- Arbeidsovereenkomsten welke, waarom en hoe;
- Stage-overeenkomsten en traineeships;
- Functieomschrijvingen en bijbehorend salarisniveau;
- Ontwikkeluren in relatie tot het reguliere opleidingsbudget;
- Aflopende arbeidsovereenkomsten voor bepaalde tijd, hoe nu verder met de onzekerheid die corona veroorzaakt.

Nieuwsbrieven

De onderwerpen van de nieuwsbrieven in 2020:

- 20200127 Reparatie derde jaar WW en WGA
- 20200312 SLIM: Subsidieregeling leren en ontwikkelen in het mkb
- 20200315 Werktijdverkorting
- 20200317 Nieuwe maatregelen
- 20200320 Loonsubsidie en andere tijdelijke maatregelen
- 20200326 Coronavirus FAQ, tools en quickscan
- 20200331 Nadere uitwerking noodregeling loonkosten NOW
- 20200401 NOW praktisch uitgewerkt
- 20200407 Hoe omgaan met verlof
- 20200416 Arbo in coronatijd
- 20200421 Collegiale in en uitleenovereenkomst
- 20200526 Prikbord collegiale in- en uitleen en ander corona nieuws
- 20200529 Cao in coronatijd
- 20200605 NOW 1.0 wordt 2.0
- 20200618 Gezond en veilig werken (in coronatijd)
- 20200626 NOW 2.0 definitief met een paar extra aandachtspunten
- 20200630 WIEG: aanvullend geboorteverlof voor partner
- 20200818 Thuiswerkvergoeding (en ander nieuws)
- 20200826 Loonkostensubsidie NOW: deadline en tool afrekening
- 20200831 SLIM: subsidie voor leren en ontwikkelen
- 20200910 Coronasteun overheid: nieuw steun- en herstelpakket
- 20201112 Aanpassingen in 3e corona steunpakket
- 20201126 Reiskosten woon-werkverkeer en thuiswerkvergoeding en nog wat meer
- 20201217 Wat verandert per 1 januari en door de coronasituatie?

Reparatie 3^e jaar WW en WGA

De reparatie van het derde WW-jaar was in 2019 onderwerp van een enquête onder alle bij het pensioenfonds ingeschreven medewerkers van architectenbureaus. Werknemers hebben met een ruime meerderheid gekozen voor reparatie. Doel is de versoerberde wetgeving voor WW

(Werkloosheidswet) en WGA (Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten) zoveel mogelijk terug te brengen op het oude niveau. Na de totstandkoming en algemeen verbindend verklaring van een aparte cao is de reparatie in februari 2020 gestart; vanaf die datum dragen werkgevers de -door werknemers betaalde- premie afdragen aan SPAWW (Stichting Private Aanvulling WW en WGA).

4. CAO

Begin 2020 is de cao geüpdatet, overwegend als gevolg van de wetsopvolging van de WWZ (Wet werk en zekerheid) door de Wab (Wet arbeidsmarkt in balans). De uitbreiding van het aantal arbeidsovereenkomsten voor bepaalde tijd in de Wab had bijvoorbeeld implicaties voor cao-artikel 14 Buitenwerkingstelling ketenbepaling.

In het najaar zijn de onderhandelingen over een nieuwe cao gestart. SFA combineert het secretariaat met technisch voorzitterschap. Ten voorbereiding op de gesprekken zijn ten behoeve van cao-partijen enkele gespreksnotities gemaakt over modernisering van de cao. Ook is een heidemiddag georganiseerd met enkele deskundige buitenstaanders. De onderhandelingen liepen door in 2021.

5. BEOOGD OPVOLGER FUNCTIEHANDBOEK

SFA is in 2019 in opdracht van cao-partijen gestart met het voorbereiden en ontwikkelen van een opvolger van het functiehandboek. Het project wordt begeleid door cao-partijen. Zij zullen uiteindelijk ook beslissen over de invoering van de opvolger. Die beslissing wordt in 2021 genomen.

Het huidige functiehandboek is het vertrekpunt. Vereenvoudiging is het belangrijkste doel; minder functiefamilies, heldere functieomschrijvingen waarop bureaus hun eigen functieomschrijvingen kunnen iken met het oog op de salarisindeling. De opvolger zal duidelijker en makkelijker in het gebruik moeten zijn. De stuurgroep stelt als voorwaarde dat de systematiek meetbaar is, dat het geen bezuiniging is, en dat de koppeling tussen functie en beloning zichtbaar blijft.

In 2020 zijn de profielen van de functies in een eerste praktijktest met werkgevers en HR-medewerkers getoetst. Na de feedback op alle functieniveau-omschrijvingen zijn de ijkfuncties gewogen door AWWN op basis van de ORBA-systematiek en besproken met de functiewaarderingsdeskundigen van FNV en CNV. De koppeling met het salarisgebouw gebeurt in 2021, ook met een omvangrijke en gedegen check in de praktijk.

Als er volgens de stuurgroep een goed pakket ligt, zullen cao-partijen daarmee naar hun achterbannen gaan. Daarna komt het moment waarop cao-partijen tot besluitvorming over invoering ervan overgaan. Een complex proces, maar gegeven het belang en de gevoeligheid kon/kan het niet anders.

6. THE HUMAN FACTOR

The Human Factor (THF) is een nieuw blad dat een keer per jaar uitkomt, gericht op de mens achter het werk met interviews, columns, cijfers en achtergrondverhalen. Vanwege de coronacrisis is het uitbrengen van het nulnummer met aandacht voor persoonlijke ontwikkeling en duurzame inzetbaarheid doorgeschoven naar 2021. Het grootste deel van de artikelen en interviews waren eind 2020 gereed.

7. ARBO

SFA heeft onder meer met enkele nieuwsbrieven aandacht besteed aan gezond werken: de nieuwsbrief Arbo in coronatijd (16 april) gaf advies hoe je gezond kunt thuiswerken, de nieuwsbrief Gezond en veilig werken in coronatijd (18 juni) bood diverse tools waaronder de SFA-coronavragenlijst (voortuitlopend op de pandemie-module binnen de RI&E Architecten).

Branche-instrument RI&E Architecten

De RI&E Architecten, het branche-specifieke instrument voor risico-inventarisatie en evaluatie, moet elke drie jaar worden vernieuwd en erkend door het Steunpunt rie.nl. De in 2019 vernieuwde en erkende RI&E Architecten is in 2020 door SFA aangevuld met een module epidemie/pandemie; deze module is in november 2020 officieel erkend door rie.nl.

Branche-instrument Arbocatalogus Architecten

Begin 2020 ontving SFA de aankondiging van SZW dat de Arbocatalogus vernieuwd moet worden. De status van de Arbocatalogus voor de branche zal na goedkeuring een zwaardere status hebben: het blijft een naslagwerk voor alle werkenden in de branche, maar bij conflicten zullen de aanbevelingen en adviezen voortaan een grotere rol spelen.

In de loop van 2020 zijn alle onderwerpen aangepast aan nieuwe wetten en inzichten, daarbij zijn de thema's Beeldschermwerk en Werkdruk grondig herzien. Afronding van de herziening Arbocatalogus vindt plaats in 2021.

8. BESTUUR EN BUREAU

Dagelijks bestuur

- Zamaney Menso, voorzitter, bestuurder FNV Bouwen & Wonen
- Victor Frequin, secretaris-penningmeester namens BNA, zakelijk directeur OZ-Architects
- Ondersteuning namens het bureau door Huub de Graaff, directeur.

Het dagelijks bestuur (DB) kwam in 2020 vier keer bij elkaar: op 5 februari, 13 mei, 9 september en 25 november. Het grootste deel van de vergaderingen liep via Teams.

De belangrijkste besluiten betroffen:

- Vaststelling richting en voortgang werkplan 2020
- Goedkeuring jaarrekening en jaarverslag 2019
- Benoeming nieuwe voorzitter
- Afspraken over de opvolging van de directeur in 2021.

Algemeen bestuur

Het algemeen bestuur kwam vijf keer bij elkaar: op 20 februari, op 20 mei, 17 juni, 6 juli, 22 september en 8 december.

Het algemeen bestuur bestond uit de leden van het DB en

- Jan Admiraal, bestuurder vakbond De Unie
- Jerry Piqué, bestuurder CNV Vakmensen
- Gert-Jan Groeneveld, controller architectenbureau Gortemaker Algra Feenstra
- Joke Kwakernaak, bureaumanager bij Arco Architecten.

De belangrijkste besluiten betroffen:

- De vaststelling van het financieel jaarverslag over 2019
- De begroting en de hoogte van de werkgeversbijdrage voor 2020
- Het volgen van en meebeslissen over nieuwe richting functiehandboek
- Het voorbereiden van The Human Factor
- Vaststelling richting en voortgang werkplan 2020
- Het (mede) goedkeuren van de uitvoeringsovereenkomst van het pensioenfonds voor architectenbureaus.

Bureau

De SFA-medewerkers in 2020 waren:

- Huub de Graaff, directeur. Beleid, ondersteuning bestuur en cao-partijen, helpdeskvragen cao en wetgeving, projecten The Human Factor, opvolger functiehandboek, (mede) voorbereiding HR-maatwerk;
- Arnoud van Adrichem, projecten The Human Factor, voorbereiding HR-maatwerk;
- Joke Dekker, helpdeskvragen functie-indeling & -inschaling, project opvolger functiehandboek;
- Marisa Kroon, bureau-ondersteuning, secretariaat;
- Joke Willekes, communicatie en algemene helpdeskvragen, projecten opvolger functiehandboek, The Human Factor.

Met medewerking van:

Francoise Nick, illustraties & vormgeving.

Anneliese Smoorenburg, ARBO-advies.